

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 120)

Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/415)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG/101-362/04936

10.6.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.6.1992 tarihinde kararlaştırılan "Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

17.4.1990 tarihinde yürürlüğe giren 4.4.1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun tanımlara ilişkin 4 üncü maddesinin (a) bendi, Anayasa Mahkemesinin 18.9.1991 tarihli ve Esas: 1990/23, Karar 1991/29 sayılı Kararı ile 6 ay sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir.

Anayasanın 43 üncü maddesinde, sahil şeritlerinin deniz ve göllerin kıyılarının uzantısı ve onların devamı niteliğinde olduğu, kullanım amacı, yararlanma şekli ve derinliğinin bu alanların toplum yararına kullanımına uygun olarak kanunla belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Kıyı Kanununun iptale konu olan hükmü ile sahil şeridi, "uygulama imar planı yapılacak alanlarda (kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde) yatay olarak en az 20 (yirmi) metre genişliğindeki alan" olarak tanımlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal Kararının gerekçelerine göre, Anayasanın 43 üncü maddesi uyarınca sahil şeritleri kıyının devamı niteliğinde alanlardır ve bu alanlardan yararlanmada öncelikle kamu yararının gözetilmesi gerekmektedir. Bu görüşten hareketle aynı Kararda; sahil şeritlerinin denizden (tabii-suni göllerden) ve güneşten yararlanmaya elverişli ve kıyı koşullarını taşıyan bir alanı izleyen, ayrıca kişilerin, sağlık, temiz hava ve dinlenme gereksinimlerini karşılayacak, toplum yararlanmasına açık yapı ve tesislerin yapımına olanak veren bir derinlikte olması bu derinliğinde herhalde 100 metreden az olmaması gerektiği vurgulanmaktadır.

Tasarı, sahil şeridinin ve bu alanda yer alacak kullanımların belirlenmesi amacıyla mezkûr Anayasa Mahkemesi Kararı çerçevesinde hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 3621 sayılı Kıyı Kanununun 4 üncü maddesinin (a), (b) ve (c) bendi ile, sahil şeridi; uygulama imar planı yapılacak alanlarda, köy yerleşik alanlarında ve iskân dışı alanlarda kıyı kenar çizgisinden itibaren farklı genişlikte bantlar olarak tanımlanmıştır. Bu durum, uygulamalarda sorunlara yol açtığı için, sahil şeridinin her tür yerleşme alanında ve iskân dışı alanlarda aynı derinlikte belirlenmesi yoluna gidilmiş ve Anayasa Mahkemesi Kararı da dikkate alınarak bu mesafe 100 metre olarak belirlenmiştir. Böylece, herhangi bir iskân dışı alanda ya da köy yerleşik alanında imar planı yapılması durumunda, sahil şeridi derinliğinin azalması, doğal kaynaklardan yararlanmada söz konusu alanın yerleşme statüsü değişikliği ile farklılıkların gündeme gelmemesi sağlanmıştır.

Madde 2. — Sahil şeritleri her ne kadar toplumun yararlanmasına açık yapıların yapılmasına olanak tanınan alanlar ise de, bu yapıların sahil şeridinin toplum kullanımına açık olarak düzenlenmesini engellememesi Anayasanın 43 üncü maddesi gereğidir. 3621 sayılı Kanunda sahil şeritlerinin ne şekilde düzenleneceğine dair hükümlerin yer almaması nedeniyle, sahil şeridi tümüyle yapılan alan olabilmektedir. Bu da, Anayasa hükümlerine aykırı olduğu gibi, kullanım amacına dayalı bir sahil şeridi belirlemesi imkânını kaldırmaktadır. Yerel yönetimlerin talepleri de dikkate alınarak ilk 50 metrelik kuşak, kıyı alanlarının devamı niteliğinde ve açık alanlar olarak düzenleme imkânına kavuşturulmaktadır. Ayrıca, kullanım amacına dayalı sahil şeridi derinliklerinin belirlenmesi de gündeme gelmektedir.

Sahil şeridinde yapılacak yapıların yoğunluk, yükseklik ve benzeri yapılanma hükümleri ile ilgili koşulların yönetmelikte tespit edileceği hükme bağlanmak suretiyle, Kanunun ve yönetmeliğin yapılaşmalarda yönlendirici özelliği vurgulanmaktadır.

Geçici Madde — Yapılaşmamış alanlarda imar planı revizyonlarının 1 yıl içinde sonuçlandırılması suretiyle uygulamada devamlılık ve bütünlük sağlanması öngörülmektedir.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

24.6.1992

Esas No. : 1/415

Karar No. : 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 24.6.1992 tarihli 7 nci Birleşiminde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı temsilcilerinin de katılımı ile inceleyip görüşüldü.

3621 sayılı Kıyı Kanununun tanımlara ilişkin 4 üncü maddesinin (a) bendi, Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiştir. İptal kararı, 23.7.1992 tarihinde yürürlüğe girecektir.

İptale konu hükme göre, sahil şeridi uygulama imar planı yapılacak alanlarda (kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde) yatay olarak en az 20 (yirmi) metre genişliğindeki alan olarak tanımlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararının gerekçeleri de gözönüne alınarak hazırlanan Kanun Tasarısı ile, sahil şeridi, kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 (yüz) metreye çıkarılmış ve sahil şeridi ile bu alanda yer alacak kullanımları belirlemiştir.

Kanun Tasarısının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, Tasarı Komisyonumuzca da benimsenmiş ve maddelerinin müzakerelerine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesi, üzerinde yapılan görüşmelerden sonra aynen,

Tasarının 2 nci maddesi, üzerinde yapılan görüşmeler sırasında verilen önerenin kabul edilmesiyle maddenin dördüncü fıkrasında yer alan "Trafik yolları" ibaresi, terim birliğini sağlamak amacıyla "Taşıt yolları" olarak değiştirilmek suretiyle,

Kabul edilmiştir.

Tasarının geçici maddesinin de aynen kabul edilmesini müteakip, 2 nci maddenin yeniden görüşülmesi istenmiş, İçtüzüğü'nün 44 üncü maddesi gereği, yeniden görüşülme talebi oylanarak maddenin yeniden görüşülmesine karar verilmiş, yapılan görüşmeler sonunda, 2 nci madde ilk görüşme sırasında dördüncü fıkrada önerge ile yapılan değişiklikle tekrar aynen kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlük ve yürütme ile ilgili 3 ve 4 üncü maddeleri de Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili

Latif Sakıcı

Muğla

Kâtip

Abdürrezzak Yavuz

Şanlıurfa

Üye

Hayri Doğan

Antalya

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sözcü

Muhammet Kaymak

Adana

Üye

Turgut Tekin

Adana

Üye

Ömer Lütfi Coşkun

Balıkesir

(S. Sayısı : 120)

Üye
Bahattin Şeker
Bilecik
Üye
Sükrü Erdem
Bursa
Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir
Üye
Sabri Öztürk
İstanbul
Muhalefîm
Üye
Gürol Soylu
İstanbul
Üye
İbrahim Özdiş
Adana

Üye
Haydar Baylaz
Bingöl
Üye
Abdullillah Fırat
Erzurum
Üye
Yusuf Namoğlu
İstanbul
Muhalefet şerhim eklidir.
Üye
İsmail Sancak
İstanbul
Muhalefîm
Üye
Cengiz Bulut
İzmir
Üye
Atilla Hun
Kars

Üye
Hüseyin Erdal
Yozgat

MUHALEFET ŞERHİ

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Görüşülmekte olan "Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/415)" tasarısı görüşülürken Komisyon Başkanlığına sunmuş olduğum önerenin üyelerin huzurunda işleme sokulmaması ve oylandırılmaması, Komisyon Başkanlığı Meclis İçtüzüğüne göre hareket etmemiştir. Bu nedenle tasarı hakkında endişelerimi dile getiremedim, bu imkân bir Komisyon üyesi olarak şahsıma tanınmamıştır. Endişelerim olduğundan muhalefet şerhini koymuş bulunmaktayım.

Yusuf Namoğlu
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 4.4.1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun 4 üncü maddesinde yer alan sahil şeridi tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sahil Şeridi: Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 metre genişliğindeki alanı”

MADDE 2. — 3621 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir.

Yaklaşma mesafesi ve kıyı kenar çizgisi arasında kalan alanlar, yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçla kullanılmak üzere düzenlenir.

Sahil şeritlerinin derinliği, 4 üncü maddede belirtilen mesafeden az olmamak üzere, sahil şeridindeki ve sahil şeridi gerisindeki kullanımlar ve doğal eşikler de dikkate alınarak belirlenir.

Trafik yolları, sahil şeridinin kara yönünde yapı yaklaşma sınırı gerisinde kalan alanda düzenlenebilir.

Sahil şeridinde yapılacak yapıların kullanım amacına bağlı olarak yapıım koşulları yönetmelikte belirlenir”

GEÇİCİ MADDE — Kısmen veya tamamen yapılaşmamış alanlarla ilgili imar planı revizyonları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde tamamlanır.

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

Kıyı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 3621 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Sahil şeritlerinde yapılacak yapılar kıyı kenar çizgisine en fazla 50 metre yaklaşabilir.

Yaklaşma mesafesi ve kıyı kenar çizgisi arasında kalan alanlar, yaya yolu, gezinti, dinlenme, seyir ve rekreatif amaçla kullanılmak üzere düzenlenir.

Sahil şeritlerinin derinliği, 4 üncü maddede belirtilen mesafeden az olmamak üzere, sahil şeridindeki ve sahil şeridi gerisindeki kullanımlar ve doğal eşikler de dikkate alınarak belirlenir.

Taşıt yolları, sahil şeridinin kara yönünde yapı yaklaşma sınırı gerisinde kalan alanda düzenlenebilir.

Sahil şeridinde yapılacak yapıların kullanım amacına bağlı olarak yapım koşulları yönetmelikte belirlenir.”

GEÇİCİ MADDE — Tasarının geçici maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Tenz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Külercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Batallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

K. Toplan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı V.

Ş. Ercan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bay. ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Topçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı Y.

V. Tanır

Bayındırlık-İmar-Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

